

АЛЕКСАНДРИНА ГЕОРГИЕВА, САМУИЛ ДИМИТРОВ

Всеки, който разчита на търсачката „Гугъл“ за пълна информация за даден човек, вече трябва да има едно наум. От 29 май интернет компанията започна да прилага решението на Съда на Европейския съюз в Люксембург, според което всеки потребител може да поиска

да се скрие линк към страница, в която се споменава името му. Все по-често при търсене на име в търсачката в долната част на страницата се появява надпис „Възможно е някои резултати да са били премахнати съгласно европейското законодателство за защита на личните данни“. Следва линк, който обяснява как „Гугъл“ спазва решението.

За последните месеци търсачката е получила 146 938 искания за скриването на 498 830 URL адреса, сочат данни в отчета ѝ. От тях са удовлетворени 41.8%, а останалите са отхвърлени. Линкове към „Фейсбук“, profileengine и „Ютуб“ са сред най-нежеланите от потребителите.

Решението на Европейския съд в Люксембург изисква сложен баланс, защото, от една страна, дава възможност на всеки да се отърве от представяща го в неприятна светлина информация, но от друга - ограничава правото на обществото да се информира. Според съда е съвсем приемливо

потребителите да искат от търсачката да не показва линкове,

в които се споменават личните им данни (като името например) и които съдържат остаряла информация за тях. Дори няма нужда тя да е невярна или да причинява вреда - стига просто потребителят да иска информацията да не се разпространява.

Решението идва след иск на испанския адвокат Марио Гонсалес срещу „Гугъл“ и „Гугъл Испания“. През 1998 г. неговото име е публикувано в два броя на вестник „Ла Вангардиа“, след като върху част от имуществото му е наложена възбрана заради събирания на държавни вземания. По-късно архивът на вестника е качен в интернет. Гонсалес започва съдебно дело с два иска - единият е „Ла Вангардиа“ да измени съдържанието на страниците така, че името му да не се споменава, а другият - „Гугъл“ да не показва линковете към тези страници при търсене на името му. Мотивът му е, че след като вече е изплатил задълженията си към държавата, информацията в тях е нерелевантна. След като делото стига до Люксембург, Съдът на ЕС (както впрочем и испанските съдилища) отваря искане на Гонсалес срещу медиата, но приема този срещу „Гугъл“. Основанието е, че търсачката не е медия, а администратор на лични данни и трябва да спазва съответните регулации, а потребителите имат право да искат личните им данни да бъдат заличени от нея.

Самите публикации няма да бъдат променени,

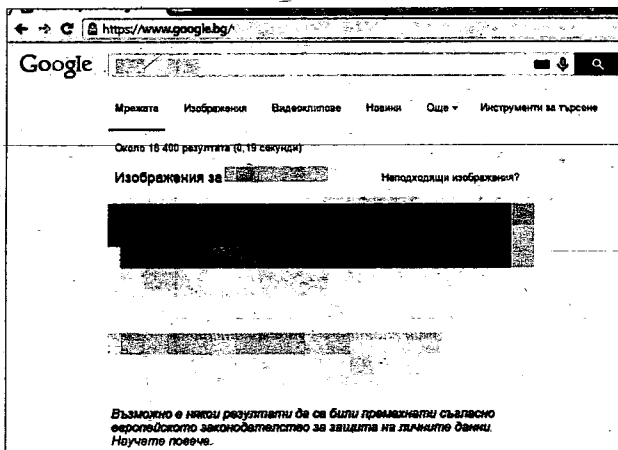
но „Гугъл“ вече няма да показва линкове към тях. Коего, отбелязва съдът, може да е дори по-важно, тъй като търсачката обобщава и подрежда много резултати и лесният достъп до тях може да навреди значително на личния живот на индивида.

Това решение е основополагащо - защото е първото по рода си, прилагащо правото на забравя, и европейските съдилища ще трябва да се съобразяват с него. Защото показва как „Гугъл“, която е американска компания, ще трябва да спазва европейското право, що се отнася до подобни казуси. Защото правилата, по които ще се прилага, твърдят че се изработват и дори в момента в академичните и правните среди текат разгорещени дискусии дали ставаме свидетели на праз-

Желаещите да бъдат „забравени“ в интернет растат като

„Гугъл“ вече е заличила над 200 хиляди линка с неудобна информация по искане на потребители

Това е предупредителният надпис, който „Гугъл“ изписва при търсене по име.

СНИМКА: „СЕГА“

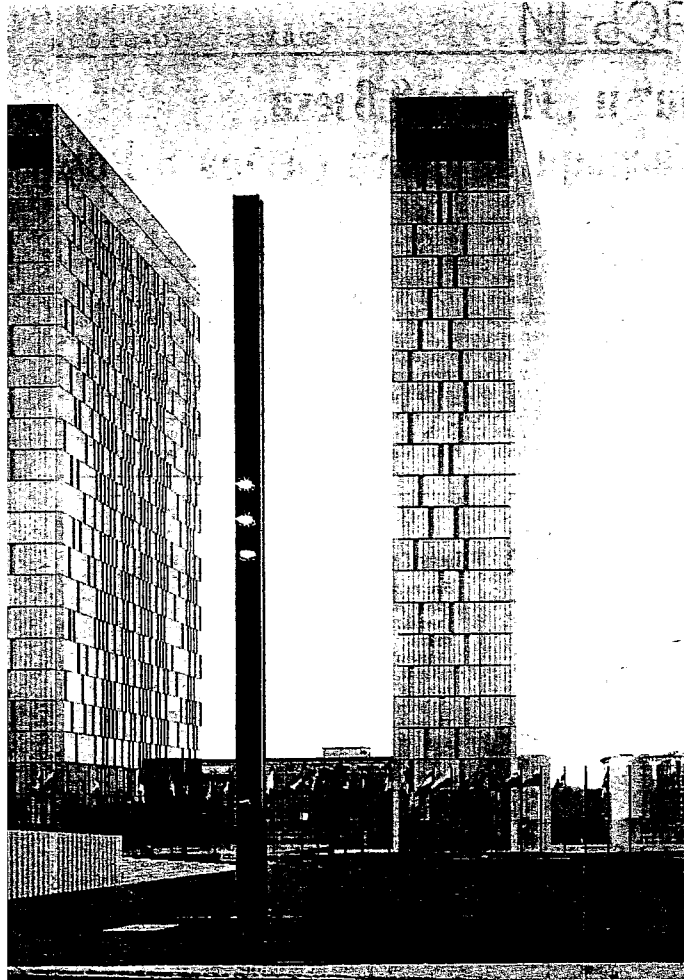
ник за анонимността в интернет, или правим първата стъпка към абсолютна онлайн цензура на медиите.

След разкритията на Едуард Сноудън, които преобрънаха концепцията за това как и какво се случва с личните ни данни в интернет, подобно решение може би изглежда привлекателно. Да - всеки потребител би трябвало да може да изиска от компанията, на която е клиент, във всеки отделен момент да изтрият абсолютно всяка информация за него,

Медиите не са длъжни да трият информация

Изключително важно е, че съдебното решение не задължава медиите да трият от сайтовете си информация, обясниха от комисията. Дори човек да се възползва от правото да бъде забравен, информацията за него все пак ще

остане на интернет страницата на медиата. Просто ще бъде доста по-трудно откриваема, тъй като ще трябва да се търси конкретно в сайта на изданието, а търсачката няма да показва линка към нея. Премахването на информация от самия сайт все пак е възможно, но това е съвсем друга процедура. „Абсолютно възможно е, но не е предмет на съдебното решение в Люксембург“, обясни пред „Сегата“ Мария Матева от Комисията за защита на личните данни. Тъй като сайтовете са администратори на лични данни, процедурата минава изцяло през комисията, като засегнатият се обръща към нея с жалба. Ако тя прецени, данните се изтриват от сървърите на медиата. Решението може да се обжалва в съда.

1. „Гугъл“, макар да е американска фирма, трябва да се подчинява на европейското законодателство за защита на личните данни на гражданите на ЕС.

2. Съдът в Люксембург реши, че потребителите имат право да изискват „Гугъл“ да скрие информация за тях.

СНИМКА: СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

3. След шестгодишна съдебна битка испанският адвокат Марко Костела Гонсалес спечели делото срещу „Гугъл“ и „Гугъл Испания“, поставяйки началото на разгорещени дебати за правото на забравя.

СНИМКИ: ЕПА/БГНЕС

лавина

Правото на контрол върху собствените лични данни е фундаментално заложено в европейското законодателство и не подлежи на дискусии, а междуверременно срещу „Гугъл“ и „Фейсбук“ висят доста такива дела. Така и трябва да бъде - особено що се отнася до данни, които те съхраняват и използват за свои цели.

Преподавателят по информационни технологии, интелектуална собственост и медийно право в Университета на Източна Англия Пол Бърнал е категоричен

в множеството си публикации по въпроса, че има разлика между „правото да бъдеш забравен“, което е масово употребяванят термин, и „правото на изтриване“, което според него е по-коректният. „Правото на изтриване се отнася до контрола на данните, не до цензурата - и ако е правилно разбрано и приложено, то

не е в конфликт със свободата на словото

То не трябва да се смята за начин за пренаписване или скриване на

историята или като инструмент на политичките и звездите - това е по-скоро базово прагматично право, достъпно за всички“, пише той в личния си блог.

Проблемът е, че нареджайки на търсачката да скрие линкове точно към медийни публикации, съдът практически ограничава удобния, масово използван и изключително полезен достъп до, общо взето, всички медии на света, които потребителите имаха досега. Ударът върху посредника може лесно да се превърне в

495 българи вече са с редуцирана „онлайн биография“

Българските потребители също проявяват активност. „Гугъл“ е получила 495 искания за премахването на данни и е скрила 1556 линка.

Въпреки че става дума за отношения между физическо лице и администратор на лични данни (в случая „Гугъл“), Комисията за защита на личните данни също има роля в процеса на „забравяне“. „Гугъл“ вече е създадал специална форма, която всеки желаещ може да попълни. Ако обаче администраторът откаже да заличи въпросните линкове,

човекът може да подаде жалба до комисията за личните данни, като поиска от тях да задължат администратора.

Това не е особено проста процедура, става ясно от становището на българската комисия по повод на решението на съда в Люксембург.

Особено ако въпросният администратор не работи на българска територия. В този случай комисията може единствено да препрати искането до съответната държава, където решението се взима от съответната институция. Ако човекът е недоволен, може да обжалва пред тамошния съд.

Заличаването не би трябвало да се случва лесно, особено ако става дума за публични личности и информацията за тях е от голям обществен интерес. „Наличието на надделяващ обществен интерес по смисъла на Закона за достъп до обществена информация също се отчита като причина да се прилага по-занижена степен на защита по отношение на определени със закон категории физически лица“, пише в становището на комисията за личните данни.

упар върху медиите. В един по-далечен и заплашващ вариант на прилагането на това право при пускане в търсачка на имената на политици, банкери и икономисти, замесени в скандали и разследвани за престъпления, резултатите могат да бъдат само добре редактираните им от пиари страници в „Уикипедия“.

Самата търсачка твърди, че при оценка на исканията проверява дали резултатите включват неактуална информация, както и „дали съществува обществен интерес за оставането на информацията в резултатите от търсенето - например ако се отнася за финансови измами, професионална небрежност, криминални присъди или публичното поведение в качеството на държавен служител (избран или назначен)“.

Еврокомисарката по правосъдието Мартине Райхертс обвини през август „Гугъл“, че е започнала кампания против защитата на личните данни с „шумните си оплаквания“ срещу решението на съда. Райхертс обаче заяви, че решението на съда категорично

не издига правото на забравя в ранга на „суперправо“;

което да има превес над другите фундаментални права, като правото на свобода на словото. Междувременно реформите в защитата на личните данни, които бившата комисарка по правосъдието Вивиан Рединг предложи още през 2012 г., не бяха съгласувани между министрите на страните членки и евродепутатите. По тях тегърва ще работи новата Европейска комисия.

Въпреки това Горната камера на британския парламент призова още през лятото за премахване на това право от законодателството на ЕС. „Не смятаме, че индивиди трябва да могат да премахват връзки към вярна и законно налична информация за себе си просто защото тя не им харесва“, заяви баронеса Уша Прашар, която ръководи подкомисията на вътрешните работи, здравето и образованието в Горната камера. Въпросното законодателство е проект, който е одобрен от Европейския парламент, но не и от Съвета на ЕС. Той

ще влезе в сила едва след като и двете институции одобрят един и същ текст. Решението на Съда в Люксембург обаче вече прилага на практика това право.

Впрочем то се прилага и преди двамата осъдени за убийство Волфганг Верле и Манфред Лаубер започват да съдят „Уикипедия“ с искането имената им да бъдат премахнати от страницата, посветена на убийството на германски актьор през 1990 г., позовавайки се на съдебно решение от 1973 г., което позволява

имената на осъдени престъпници да не се споменават в новините,

след като те са излежали присъдите си. Верле и Лаубер излизат от затвора съответно през 2007 г. и 2008 г. Те успяват да постигнат желанието си в немскоезичната версия на онлайн енциклопедията. Вероятно заради това основателят на „Уикипедия“ Джими Уейлс критично обяви решението на Люксембург за „едно от най-всеобхватните правила за интернет цензура“, за което е чувал.

През септември пък амстердамски съд приложи изненадващо либерално тълкувание на люксембургското решение, като откажа на осъден за опит за убийство, който още обжалва присъдата си, да скрие линкове в интернет, които споменават извършено престъпление. Решението на съда гласи, че правото на забрана не защитава индивидите от негативните последици на действията им, а само от „преследване“ от „нерелевантна“ и „ненужно опетняваща доброто име“ информация. Тези елементи отсъстват от решението на Европейския съд, но са част от интерпретацията му в Амстердам.

В момента работна група за защита на личната неприкосновеност към Европейската комисия, известна като „чл. 29“, работи по правила за прилагане на „правото на забравя“, които трябва да бъдат готови в края на ноември. Изготвяният регламент трябва да бъде гласуван от новия Европейски парламент, а правилата ще се отнасят до всички търсачки.